

Raadsvoorstel

Onderwerp

Begrotingswijziging

1e Begrotingswijziging 2024 Plassenschap
Loosdrecht e.o.

Datum raadsvergadering

9 april 2024

Portefeuillehouder

H.A. van den Akker

Organisatie onderdeel

Ruimte

E-mail opsteller

Geesje.Swinkels@stichtsevecht.nl

Telefoonnummer opsteller

Registratie nummer

356218

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. De zienswijze in te dienen conform eerder door het college ingediende voorlopige zienswijze.

Samenvatting

Het college van B&W heeft besloten de eerste begrotingswijziging 2024 voor zienswijze aan te bieden aan de gemeenteraad en een voorlopige zienswijze in te brengen onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad, conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

A Inleiding

Aanleiding

Het Plassenschap Loosdrecht is een samenwerkingsverband tussen gemeente Wijdmeren, gemeente Stichtse Vecht, de provincie Noord-Holland en de provincie Utrecht. Zij zijn binnen dit samenwerkingsverband gezamenlijk verantwoordelijk de uitvoering van taken, waaronder het dagelijks beheer op het gebied van openluchtrecreatie natuur en landschap in het Loosdrechtse Plassengebied. De gemeente Stichtse Vecht is deelnemer van deze gemeenschappelijke regeling en is mede opdrachtgever tezamen met de gemeente Wijdmeren, de provincie Utrecht en de provincie Noord Holland.

De afgelopen twee jaar heeft een transitie plaatsgevonden, waarbij vanaf 1 januari 2023 de gemeente Wijdmeren het beheer van het areaal van het Plassenschap Loosdrecht heeft overgenomen van Recreatie Midden Nederland. Hierbij is afgesproken dat het jaar 2023 een transitiejaar betreft waarin de gemeente Wijdmeren als nieuwe beheerder vertrouwd raakt met het werkgebied en zodat de kapitaalgoederen, de risico's van beheer en onderhoud in kaart worden gebracht. Ook worden vanaf 2023 werkprocessen opgezet en wordt beoordeeld of de beleidskaders voldoende richting en steun bieden voor het opstellen van het vierjarig Uitvoeringsplan 2024-2027.

De afgelopen tijd is een beheerplan opgesteld dat inzicht geeft in wat de komende vier jaar op de planning staat. Het dagelijks onderhoud en regulier groot onderhoud zijn opgenomen in het beheerplan (de beheerpaspoorten). Het (achterstallige) groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen zijn in het meerjarig investeringsplan en het 4-jarig onderhoudsplan opgenomen. Het achterstallige groot onderhoud betreft onder andere het vervangen van de vele kilometers aan beschoeiing van de legakkers. Indien dit niet gebeurt zullen de kades uiteindelijk afbrokkelen en zal het legakker systeem in de komende jaren langzaam plaatsmaken voor een open water en dus verdwijnen. Kanttekening hierbij is dat in de huidige plannen het in Stichtse Vecht gelegen gebied 'de Kievitsbuurten' niet is meegenomen. Dit moet komend jaar worden opgepakt.

Op 12 mei 2023 heeft het bestuur van het Plassenschap Loosdrecht de begroting 2024 vastgesteld. In die begroting is opgenomen dat in 2023 een beheerplan, een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en een meerjareninvesteringsplan (MJIP) zouden worden opgesteld. Met daarbij de opmerking dat deze plannen kunnen leiden tot een aanpassing van de deelnemersbijdragen.

Inmiddels zijn een beheerplan en een 4-jarig uitvoeringsplan vastgesteld, met bijbehorend MJOP en MJIP. Deze plannen resulteren in hogere lasten. Om de plannen uit te kunnen voeren, moeten diverse budgetten worden gewijzigd. Op basis daarvan heeft het bestuur van het Plassenschap Loosdrecht e.o. op 6 september 2023 de uitgangspunten voor het 4-jarig Uitvoeringsplan en financieel perspectief vastgesteld. Dit besluit vormt het kader voor de stukken dat nu aan de deelnemers is gestuurd (waaronder Stichtse Vecht). Dit betreft het 4-jarig Financieel perspectief Plassenschap Loosdrecht e.o. 2024-2027 (bijlage 1), de Begroting eerste wijziging (bijlage 2), het 4-jarig Uitvoeringsplan (bijlage 3), het meerjarig investeringsplan (bijlage 4) en het beheerplan Plassenschap Loosdrecht e.o. (bijlage 5).

Deze stukken worden conform de wet Gemeenschappelijke Regelingen voorgelegd aan de raden en staten van deelnemers (waaronder Stichtse vecht) gestuurd. Hiermee wordt de gemeenteraad van Stichtse Vecht in de gelegenheid gesteld een zienswijze op de begrotingswijziging kenbaar te maken en op het 4 jarig financieel perspectief. De eventueel door deelnemers ingediende zienswijzen worden samen met een nota van antwoord geagendeerd voor de bestuursvergadering op 28 maart 2024.

Bevoegdheid

Bij de stukken die aangeboden zijn, gaat het om een bestuursvoorstel 4-jarig financieel perspectief, inclusief uitvoeringsplan en een meerjareninvesteringsplan. Deze dienen door het college via de commissie aan de raad te worden voorgelegd in het kader van een zienswijze procedure. De raad is hierin bevoegd orgaan omdat het budgetrecht betreft.

Afweging scenario's

De afgelopen twee jaar heeft er een transitie plaatsgevonden waarbij vanaf 1 januari 2023 de gemeente Wijdmeren het beheer van de Loosdrechtse plassen doet. Hierbij is afgesproken dat het jaar 2023 een transitiejaar betreft waarin de gemeente Wijdmeren als nieuwe beheerder vertrouwd raakt met het werkgebied en zodat de kapitaalgoederen, de risico's van beheer en onderhoud in kaart worden gebracht. Ook worden vanaf 2023 werkprocessen opgezet en wordt beoordeeld of de beleidskaders voldoende richting en steun bieden voor het opstellen van het vierjarig Uitvoeringsplan 2024-2027. De verschillende afwegingen hebben geleid tot voorliggende stukken waarin een totaalplan is gemaakt om het reguliere beheer alsmede achterstallig onderhoud op te pakken.

In de beheerplannen zitten wel zogenaamde draaiknoppen (uitvoeringsplan en bestuursvoorstel). Met deze draaiknoppen kan in de komende 4 jaar nader bepaald worden welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Hierbij zal dan een nog op te stellen visie voor diverse gebieden leidend zijn, of materiaalkeuze voor de uitvoering (duurzaam – circulair etc). Met deze draaiknoppen is het dus mogelijk (enigszins) nog te sturen op de kosten. De scenario's zijn middels deze draaiknoppen ingebouwd (zie bestuursvoorstel dd 13 december 2023).

De scenario's voor herstel legakkers in eigendom van Plassenschap in de Kievitsbuurten zijn nog niet bekend. Daarvoor zal in 2024 eerst een integrale visie worden opgesteld op basis van de huidige situatie van de legakkers. Vervolgens zal deze in een beheerplan worden verwerkt met de daarbij horende kosten.

De kennis en ervaringen uit het proefproject legakkerherstel en de pilots Kievitsbuurten zullen daarbij 'leidend' zijn.

Maatschappelijk doel en beoogd effect

De opgave voor het Plassenschap is de komende jaren fors. In het transitiejaar 2023 heeft het plassenschap een meerjaren programma opgesteld met een hierbij behorende begroting. Deze zal vanuit de Wet Gemeenschappelijke Regelingen door het college voor zienswijze aangeboden dienen te worden aan de gemeenteraad. Doel hierbij is te voorzien in een transparante en democratische besluitvorming conform Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Inhoudelijk is de doelstelling om het reguliere en achterstallige onderhoud en beheer van het gebied in de komende jaren op orde te krijgen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

Op 12 mei 2023 heeft het bestuur van het Plassenschap Loosdrecht de begroting 2024 vastgesteld. In die begroting is opgenomen dat in 2023 een beheerplan, een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en een meerjareninvesteringsplan (MJIP) zou worden opgesteld. Inmiddels is er een beheerplan op- en vastgesteld, is er een 4-jarig uitvoeringsplan, met bijbehorend MJOP en MJIP. Deze plannen resulteren in hogere lasten. Om de plannen uit te kunnen voeren moeten diverse budgetten worden gewijzigd. Op basis daarvan heeft het bestuur van het Plassenschap Loosdrecht e.o. op 6 september 2023 de uitgangspunten voor het 4-jarig Uitvoeringsplan en financieel perspectief vastgesteld.

B Beslispunten, Argumenten en Risico's

Argumenten

1. *Het geven van de mogelijkheid van de raad tot indienen van een zienswijze geeft richting het Plassenschap Loosdrecht het signaal van een gedeelde verantwoordelijkheid over het beheer van de "kivietsbuurten"*

Het beheer van de Loosdrechtse plassen is vanaf het transitie jaar 2023 in handen van gemeente Wijdemeren. Het is van belang voor het slagen van de samenwerking dat het beheer op orde gebracht wordt en achterstallig onderhoud hierin meegenomen wordt. Het onderbrengen van het beheer van de Loosdrechtse plassen is een complex bestuurlijk proces geweest. De nu voorliggende uitkomst is het best mogelijk gebleken resultaat hiervan. Het bieden van de mogelijkheid van een zienswijze door de gemeenteraad volgt uit het budgetrechte van de gemeenteraad. De Wet gemeenschappelijke regelingen voorziet bij Begrotingswijzigingen in een zienswijzeprocedure door de raad. Vanuit de mandaatregeling van Stichtse Vecht is in een aantal gevallen deze mogelijkheid gemandateerd naar college van B&W. Echter gezien de significante financiële impact van het nu voorliggende plan is het in dit geval nodig de mogelijkheid tot het geven van een zienswijze door de raad. Door de raad 12 weken in de gelegenheid te stellen tot het geven van een zienswijze wordt invulling gegeven aan een wettelijke plicht vanuit de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

2. *Door de zienswijze onder voorbehoud van goedkeuring van de gemeenteraad in te dienen kan binnen de door het Plassenschap gestelde termijn gereageerd worden.*

Het Plassenschap heeft aangegeven de zienswijzen voor 5 maart te willen ontvangen in verband met besluitvorming op de 28^e maart. Dit is nodig omdat het Plassenschap zelf ook aan termijnen gebonden is voor het aanleveren van de Begroting eerste wijziging richting de toezichthouder; het Ministerie van Binnenlandse zaken.

Risico's

1. *Het indienen van een zienswijze kan leiden tot vertraging in beheer door het Plassenschap*

Het indienen van een zienswijze zou kunnen leiden tot het aanpassen van de beheersplannen op onderdelen. Echter zal daar dan wel eerst weer overeenstemming gezocht moeten worden met de rest van de partijen. Het indienen van een zienswijze is een recht dat alle partijen hebben maar dat wel kan leiden tot vertraging van het proces. Het is in dit prille stadium van samenwerking van groot belang dat de nieuwe opzet en plannen met eenduidigheid en voortvarendheid worden opgepakt. Dit is nodig om het Plassenschap in de nieuwe vorm een goede kans van slagen te geven in het opzetten van een kwalitatief goed en duurzaam beheer.

C Overige aspecten

Financieel

De financiële bijdrage van de gemeente Stichtse Vecht neemt toe door de voorliggende wijzigingen, als gevolg van de benodigde investeringen en de stijging van onderhoudslasten die in de beheer- en uitvoeringsplannen zijn opgenomen. In 2024 stijgt de bijdrage met circa €10.000, in 2025 met circa €55.000, in 2026 met circa €83.000 en in 2027 met circa €111.000. Voor deze verhoging van de deelnemersbijdrage is nog geen dekking beschikbaar in de meerjarenbegroting van de gemeente Stichtse Vecht. Dekking voor deze uitzettingen zal daarom gevonden moeten worden bij de integrale afweging die plaatsvindt bij de Bestuursrapportage 2024 en de Kadernota 2025 van de gemeente Stichtse Vecht.

De meerjarenbegroting van de gemeente Stichtse Vecht heeft nu niet in alle jaren een sluitend saldo. Geadviseerd wordt daarom het Plassenschap Loosdrecht op te roepen om de investerings- en uitvoeringsplanning te blijven evalueren en deelnemende gemeenten hierover tijdig (uiterlijk december voorafgaand aan het nieuwe begrotingjaar) te blijven informeren, zodat financiële gevolgen meegenomen kunnen worden in de begrotingscycli van de deelnemende gemeenten. Bij de evaluatie kan bijvoorbeeld onderzocht worden of (technische) alternatieven voor investeringen en onderhoud beschikbaar zijn, waar kosten beperkt kunnen worden. Daarnaast kan geëvalueerd worden of de uitvoeringskracht op peil blijft, om planningsoptimisme te voorkomen. Tenslotte zal jaarlijks geëvalueerd moeten worden wat de impact is van eventuele prijs- en rentestijgingen.

Juridisch

Het voorstel is opgesteld in overeenstemming met de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Dit betekent dat de stukken openbaar zijn en er geen geheimhoudingsplicht geldt.

De genoemde bedragen voor de benodigde investeringen zijn niet te herleiden naar de individuele deelnemende gemeenten en overheden. Daardoor kan er geen aanspraak worden gedaan op de uitzonderingspositie zoals gesteld in de Wet open overheid (Woo).

Tevens moeten de inhoudelijke stukken ter inzage worden gelegd aan deelnemers, zodat een zienswijze kan worden ingediend. De termijn om een zienswijze in te dienen is gesteld op 12 weken. Stichtse Vecht dient hiervoor de inhoudelijke stukken zo spoedig mogelijk te publiceren. Door een zienswijze in te dienen vanuit B&W onder voorbehoud van instemming van de raad kan er tijdig gereageerd worden voor de betreffende vergadering van het Plassenschap van 28 maart 2024.

Kanttekeningen

De genoemde kosten die voorkomen in de Eerste Begrotingswijziging 2024 en het financieel perspectief 2024-2027, hebben louter betrekking op het plassengebied dat valt onder de gemeente Wijdmeren. Op dit moment worden de beheer- en onderhoudskosten voor de Kievitsbuurten van de gemeente Stichtse Vecht nog in kaart gebracht.

Het is daarbij belangrijk dat uw college in de Zienswijze hiervoor aandacht vraagt en zorgt dat de dekking van deze kosten wordt geborgd via de Gemeenschappelijke Regeling. Hier is draagvlak voor nodig van de andere deelnemende overheden (gemeente Wijdmeren, provincie Utrecht en provincie Noord-Holland) en het Plassenschap Loosdrecht.

Communicatie

Volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Dit betekent dat de stukken openbaar zijn en worden gepubliceerd.

Participatie

Voor dit voorstel heeft geen participatietraject plaatsgevonden.

Vervolg

Na besluit wordt het Plassenschap Loosdrecht hierover geïnformeerd. De stukken zullen worden gepubliceerd, waarna belanghebbenden een Zienswijze kunnen indienen. De Zienswijzen dienen vóór 5 maart 2024 te worden ingediend, waarna het Plassenschap dit meeneemt in haar besluitvorming tijdens de bestuursvergadering op 28 maart 2024.

Bijlagen

1. De aanbiedingsbrief Plassenschap Loosdrecht;
2. Het vierjarig financieel perspectief;
3. De Begroting 2024 (eerste wijziging);
4. Het uitvoeringsplan Loosdrechtse plassen e.o.;
5. Het meerjarig investeringsplan 2024-2027;
6. Het beheersplan Plassenschap Loosdrecht e.o, en
7. Het besluit omtrent het vierjarig perspectief.
8. Concept zienswijze

27 februari 2024

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht

Gemeentesecretaris
drs. R.C.L. Heijdra

Burgemeester
drs. A.J.H.T.H. Reinders